

REPERE ANALITICE PRIVIND APLICAREA PRINCIPIULUI „SCOPULUI FINAL” AL ABORDĂRII SISTEMICE ÎN PRACTICA FARMACEUTICĂ

ANALYTIC MARKS REGARDING USE OF PRINCIPLE “FINAL GOAL” OF SYSTEMIC APPROACH IN PHARMACY PRACTICE.

Vladimir Safta

Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”, IP USMF „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova

Obiectivul studiului

Evidențierea respectării principiului „scopului final” al abordării sistemice (AS) în practica farmaceutică a Republicii Moldova.

Material și metode

Material de studiu a servit legislația medico-farmaceutică a Republicii Moldova, care a fost supusă examinării prin metoda analizei conținutului textelor normelor juridice.

Rezultate

În literatura de specialitate sunt puse în discuții de la 3 până la 11 principii ale AS care se aplică în diverse domenii ale cercetării și practicii managementului diferitor sisteme. În prezenta lucrare se expun doar cele mai generale și importante aspecte ale principiului „scopului final” al AS, care se aplică sau trebuie să se aplice în sistemul farmaceutic al Republicii Moldova. Sistemul farmaceutic, fiind un subsistem al sistemului de sănătate, trebuie să fie orientat spre realizarea scopului final al ultimului. Într-o formă exhaustivă această normă nu se regăsește nici în unul din actele legislativ-normative din domeniul sănătății și farmaceuticii. Principiul „scopului final” al AS orientează spre obținerea răspunsului la întrebările: pentru ce există sistemul farmaceutic?, ce scop este pus în fața lui?, ce factori condiționează acest scop? și care sunt metodele de realizare a scopului? Pentru ca principiul „scopului final” al AS să fie constructiv, este necesar să se respecte două condiții: 1. scopul trebuie să fie formulat astfel încât gradul de realizare a lui să poată fi apreciat *cantitativ*; 2. în sistem este necesar să existe un mecanism, ce va permite aprecierea gradului de realizare a scopului. Scopul final al sistemului de sănătate prevede „crearea condițiilor optime pentru realizarea maximă a potențialului de sănătate al fiecărui individ pe parcursul întregii vieți și atingerea unor standarde adecvate de calitate a vieții populației”(HG nr.886/06.08.2007). Având în vedere scopul sistemului de sănătate, scopul final al sistemului farmaceutic po-

te fi formulat astfel: *asigurarea realizării scopului final al sistemului de sănătate prin: asigurarea procesului de medicație a fiecărui individ cu medicamente și alte produse medico-farmaceutice necesare: eficiente, inofensive de calitate conformă și accesibile.*

La rândul său, fiecare subsistem al sistemului farmaceutic, are scopul său orientat spre realizarea scopului final al sistemului farmaceutic, iar scopul fiecărui subsistem farmaceutic se descompune în mai multe obiective. Analiza cadrului legislativ-normativ a permis să fie scoasă la iveală absența sistemului de indicatori, care ar permite să fie determinat gradul de realizare a fiecărui obiectiv – scop – scop final. O primă încercare de a construi sistemul de indicatori necesari a fost Ordinul MSRM nr.271 din 07.10.2002 „Cu privire la statistica farmaceutică”, însă acest ordin a fost abrogat prin HG nr.275/16.03.2006 și în perioada de după anularea statisticii farmaceutice nu a fost aprobat un alt concept de indicatori precum și un mecanism de apreciere a gradului de realizare a scopurilor sistemului și subsistemelor farmaceutice. Trebuie de menționat faptul că Regulile de Bună Practică de Fabricație (GPP) elaborate și promovate spre aprobare conțin un sistem reușit de indicatori ce ar permite aprecierea realizării cel puțin a scopurilor din domeniul asistenței cu medicamente, însă aceste reguli încă nu sunt aprobate. Neglijarea principiului „scopului final” al AS creează impedimente în organizarea și funcționarea eficientă a întregului sistem farmaceutic, fapt ce influențează negativ și asupra realizării scopului final al sistemului de sănătate. În baza celor evidențiate, se conținează următoarele

Concluzii

1. Este imperios necesar să se aprobe o normă juridică privind formularea scopului final al sistemului farmaceutic, care să completeze Legea 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică. 2. Să fie restabilită și extinsă statistica farmaceutică precum și să fie aprobate și implementate Regulile GPP.